

Ur *Offensiv* 2008-10-02

Ny Leninbok fylld med gamla lögner

I **Svenska Dagbladet** skriver den före detta stalinisten, numera högerdebattören, Lennart Berntsson att boken handlar om ”den ryska arbetarrörelsens mest våldsorienterade gruppering, bolsjevikerna” och att dessa införde ”historiens första totalitära statsbildning”. Han kallar boken ”ett mycket respektingivande verk”, vars ”analys framhäver” att ”den sovjet-kommunistiska totalitarismen grundlades av Lenin, även om den fullbordades av Stalin”.

I *Dagens Nyheter* påstår Torbjörn Elensky att boken visar att Lenin ”förstör systematiskt alla försök att skapa en demokratisk vänsterregim i Ryssland”.

Boken och dess anhängare underskattar den ryska revolutionens historiska och globala betydelse. Medan Carrère d’Encausse talar om en ”kupp” som styrdes av Lenins karaktärsdrag var revolutionen istället de arbetande massornas handlingar för att i grunden förändra samhället. Målet var att stoppa första världskriget, dela ut jorden till brukarna, befria de förtryckta nationaliteterna och göra slut på tsarens regim. Detta kunde bara ske genom att arbetarklassen tog makten, med stöd av de stora bondemassorna och soldaterna. Det hopp som väcktes hos arbetare världen över – och hatet hos de härskande – saknas helt i denna bok.

Carrère d’Encausse, ständigt sekreterare i den franska akademien och av ryskt ursprung, har en minst sagt överslätande syn på tsarens regim. Hon skriver att Lenins födelse 1870 inträffade under ”en relativt lycklig period i Rysslands historia”. Livegenskapen för 45 miljoner människor hade avskaffats 1861, enligt boken ett tecken på att tsaren var upplyst. Hon anser också att det ryska förtrycket av andra nationer var ett tecken på att samhället var ”mångkulturellt”.

Enligt Carrère d’Encausse var det bara ”efterföljarna” (arbetarna, bolsjevikerna) som anklagade tsarregimen för att ha varit ”grym och blodtörstig”.

Den blodiga söndagen den 9 januari 1905, när tsarens trupper massakrerade mer än tusen fredliga demonstranter, kallas av Carrère d’Encausse för ”missförståndet mellan folket och dess härskare”. Hon erkänner dock att tsaren, Nikolaj II, drog slutsatsen att det som krävdes för att undertrycka den inledda revolutionen var ännu mer våld. Boken kan inte heller undgå att nämna de antisemitiska pogromerna i tsar-Ryssland, massakern av 150 arbetare vid floden Lena 1912 eller den massiva polisapparat tsaren byggt upp. Men dessa händelser ursäktas som små i förhållande till bolsjevikernas påstådda våld.

Lenins partibygge är ändå det som förvanskas värst i denna bok. Carrère d’Encausse refererar till Lenins skrift *Vad bör göras?* på många ställen, alltid med samma betoning. Till exempel skriver hon att: ”Partiet blir starkt genom utrensning, så börjar Vad bör göras?”. ”Ut, ut, ut” sägs senare vara ett ”motto” för boken. Detta är en lögn. Den som vill kan googla *Vad bör göras?* (t ex på Marxist Internet archives svenska sida) och få noll träffar för utrensning, rensa ut, ”ut, ut” osv. Med fördel kan man läsa inledningen och hela boken för att se Carrère d’Encausses förfalskningar.

Hon skriver också ”Redan i *Vad bör göras?* hade Lenin tydligt påvisat nödvändigheten av det revolutionära våldet och av en väpnad kamp för att säkra proletariats seger.” Men det våld Lenin nämner är statens våld och om behovet av att reagera mot detta våld. Att ett folkligt uppror behöver vara beväpnat är något som alla som studerar historien inser – kontra-revolutionen har alltid en blodig hämnd i beredskap. Denna beväpning har inget med en romantisk syn på våldsamma smågrupper att göra. Andra av Carrère d’Encausse utpekade nyckelord i *Vad bör göras?* saknas också, t ex att partiet ska vara auktoritärt och hierarkiskt.

Avantgarde (förtrupp) nämns bara i meningen att arbetarklassen måste vara avantgardet för alla revolutionära krafter och att socialdemokraterna ska gå i spetsen.

Lenin tillhörde nämligen ledningen för den ryska socialdemokratin – uppdelningen mellan socialdemokrater och kommunister skedde först i och med första världskriget och ryska revolutionen.

Vad bör göras? handlar om hur ett socialdemokratiskt parti skulle kunna byggas upp i Ryssland med hjälp av en tidning. Lenin jämför med när de tyska socialdemokraterna förbjöds, och det fanns tre förslag på hur man skulle agera: ”När de tyska socialisterna drabbades av undantagslagen, hade Most och Hasselmann en plan – de ville helt enkelt uppmana till våld och terror. Höchberg, Schramm och (delvis) Bernstein hade en annan plan – de började predika för socialdemokraterna att de genom sin oförnuftiga fränhet och revolutionära iver hade framprovocerat lagen och nu måste göra sig förtjänta av förlåtelse genom ett exemplariskt uppträdande. En tredje plan hade de, som förberedde och genomförde utgivandet av ett illegalt organ”. Denna tredje åsikt, att ge ut en tidning, var också Lenins.

Lenins polemik mot ekonomisterna var politisk, inte på grund av något han ”ogillade”, vilket Carrère d’Encausse påstår. Det handlade om risken för att socialdemokraterna skulle bli en supporterklubb till strejker och arbetarkamp, utan egen politik och program.

När Carrère d’Encausse citerar ur *Vad bör göras?* att socialistisk medvetenhet måste tillföras arbetarklassen utifrån nämner hon inte att Lenin här bara upprepar vad den tyske socialdemokraten Karl Kautsky skrivit. Lenins poäng var att visa att arbetarkampen i sig inte var nog, det behövs också en organisation (ett parti) och ett revolutionärt socialistiskt program. Att uttrycket i *Vad bör göras?* var felaktigt och att arbetarkampen skapar ett socialistiskt medvetande var något som Lenin senare rättade till.

Lenin förespråkade inte ett elitparti som styrde uppifrån och ned. Han förklarade själv: ”Min bok handlar inte om skillnaden mellan ett organisationssystem och ett annat, utan om hur något system kan upprätthållas, kritiseras och korrigeras i linje med partiidén”.

Lenin anklagas för att ha krävt disciplin, men bolsjevikerna var ett demokratiskt parti med många debatter. Tvärtemot situationen i dagens alla etablerade partier – se bara på FRA-debatten i moderaterna eller folkpartiet.

Av utrymmesskäl kan jag bara kort nämna andra makabra delar i denna Leninbok. Den nationella frågan ägnas stort utrymme utan att berätta att bolsjevikerna var de första som befriade undertryckta nationer. Den finska revolutionen och inbördeskriget, där 30000 arbetare slaktades, beskrivs som en ”kupp” från Lenin.

När två bolsjevikledare dödas skriver Carrère d’Encausse att ”Deras död upprör bara bolsjevikerna”. Hon tror att bristen på motstånd mot första världskriget berodde på ”nationell solidaritet” inom länderna. Hon antyder att Lenin ville ha första världskriget så att det skulle leda till ryska revolutionen. Då struntar hon dels i Lenins krigsmotstånd innan kriget, dels i att arbetarkampen i Ryssland innan kriget, under 1913-14, inte var långt ifrån att leda till en revolution och att kriget avbröt denna kamp.

Leninboken beskriver dennes hustru Krupskaja som ”föga tilldragande” och Lenin som en person med asiatiskt utseende. Så gott som samtliga titlar på Lenins verk och nyckelbegrepp är felaktiga, vilket kan bero på översättningen. Den välkända boken *Radikalismen* kallas ”Vänsterismen”, det ryska socialdemokratiska partiet RSDAP kallas RSDRP, Litauens huvudstad sägs heta Vilno när det är Vilnius, Plechanovs bok om historieuppfattningen kallas ”Den materiella ...” när den korrekta benämningen ska vara materialistiska, men på grund av

censuren i tsarens Ryssland blev materialistiska ersatt av monistiska historieuppfattningen, vänstersocialrevolutionärerna har döpts om, osv osv.

Borgare och högerakademiker kan inte förklara bolsjevikernas masstöd. Därför kan Carrère d'Encausse skriva om 1917: "Huvudstadens garnison var 200 000 man starka och utsatt för att konstant tryck från bolsjevikerna", samt att Lenins parti gav ut 41 tidningar med totalt 320000 exemplar i upplaga. Borgare och de socialister som i efterhand blivit deras hjältar (mensjevikerna) tappade stöd på grund av att deras politik var att fortsätta krig och utsugning. Till sist valde kapitalisterna internationellt att, utan framgång, invadera militärt mot revolutionen, något som inte ens denna bok kan dölja.

Den ryska revolutionen förtjänar att studeras, särskilt i Leo Trotskijs verk, som också analyserar stalinismens blodiga kontrarevolution mot Lenins parti.

Per-Åke Westerlund

Kommentar av marxistarkivets red.

På *marxistarkiv.se* finns mycket material som behandlar Lenin och i synnerhet hans partiteori och därmed sammanhängande frågor och hur hans idéer förvrängts av såväl borgare som stalinister. Se t ex följande texter:

[Lenins leninism](#) av Marcel Liebman (bok)

[Lenin, Rosa Luxemburg och det revolutionära partiet](#) av Paul Le Blanc (artikel)

[Kfml\(r\), Lenin och "Vad bör göras?"](#) av M Fahlgren (artikel)

[Klassmedvetenhet och det leninistiska partiet](#) av Ernest Mandel (artikel)

[Oktoberrevolutionen, statskupp eller revolution?](#) av Ernest Mandel (artikel)

[Om Lenins partiuppfattning och byråkratiseringen](#) av Ernest Mandel (artikel)